

PROVINCIAL LIBRARY

SVENSKA CANADA-TIDNINGEN IS THE LARGEST AND HAS THE LARGEST CIRCULATION OF ANY SWEDISH NEWSPAPER IN CANADA.

EN KODAK
ÄR IDEALGAVAN.
Vi ha de nyaste modellerna
på lager.
Vår specialité: Förstoringar.
EASTMANS KODAK
STORES,
Limited.
472 Main St. Winnipeg, Man.
Telefon: 27 868.

Svenska Canada-Tidningen

THE SWEDISH CANADA NEWS

För Goda Fotograf
LEE PHOTO STUDIO
1043 Plaza 2nd Fl.
Allsorts foto-fotografiska:
Portrait, Psychofotografier, Färdfoto-
graf, Beräkning och Användning.
STUDIO, 576 Main St. Winnipeg, Man.
Telefon 35 221.

ARG. (YEAR) 35.

(Lösnummer 10 Cts.)

WINNIPEG MANITOBA, TORSDAGEN DEN 22 DECEMBER 1927

(Lösnummer 10 Cts.)

N:r 51

Med emigranttåget från Halifax till St. John.

I sitt andra brev skildrar redaktör Stefan Oljelund sina första intryck av Canada och arbetsmöjligheterna här.

KAN EN ARBETARE FÖRTJÄNA SIN UTKOMST?

Vi fortsätta nu publicerandet av redaktör Stefan Oljelunds reserapport. Genom välförtyllt tillmötesgående från författarens sida har Svenska Canada Tidningen förskaffat sig ensamrätten i Amerika för dessa intressanta skildringar, vilka stödja sig på ingående studier över förhållandena här i landet.

Halifax är landstigningsplats för emigranter från de skandinaviska länderna. "Stockholm" och "Drottningholm" anörs vid sina turer Halifax för att släppa i land emigranter till Canada. "Drottningholm" som lämnade Sverige den 19 september hade något över 100 emigranter med varav en stor del finnar. Mycket har skrivits om det "helvete" den amerikanska migrationsstationen Ellis Island var ännu för kort tid sedan. Den som med sådana skildringar i minnet kommer till Halifax emigrantstation kan inte föreställa sig att detta är en sådan. På ungefär två timmar var det hela undantaget med läkareundersökning och allt. Emigranterna kunde därefter begiva sig vart som helst i väntan på tåget som skulle föra dem vidare in i Canada. Endast en av passagerarna blev kvarhållen för något fel han hade. Svenska Amerikalinjens ombud som har kontor i Montreal är alltid tillmötes i Halifax och han hjälper emigranterna till rätta så att sådana några svårigheter uppstår.

Som regel insätts extratåg för emigranternas räknin. Dessa gång var antalet för löst för ett extratåg var för samtliga finga ligger över till dagen därpå som var en månad. På emigranttåget är det ordnat så sovplatser beredas. Lämpligt är att man har en filt och kudde med för att ligga bekvämare.

Den som skriver detta var med tåget till St. John ungefär fem timmars resa. Min första uppehållsplat var nämligen St. John dit fem av de 19 emigranter som genom Ny Tids försorg på sin tid bereddes tillfälle att resa, strykt kosan för att arbeta. Meningen var att undersöka hur arbetsförhållandena ställdes sig i denna del av Canada.

På tåget sammanträdde jag med några svenska skogsarbetare som arbetat i Canada några år, närmare bestämt i British Columbia, den östligaste av Canadas provinser. Jag ställde till dessa arbetare samma frågor som jag sedan upprepatt otaliga gånger. Hur är det i Canada. Finns här arbete? Kan en arbetare förtjäna sin utkomst?

— Visst finns här arbete, förklarade de genast. Men man måste vilja och kunna arbeta. Det duger inte att komma hit och ställa fördringar utan man måste hugga i.

— Om jag kunde dela upp mig i tio skulle jag ha arbetet varenda dag, sade en av dem. För industriarbetare är det dock i regel dåligt. Man får inte arbeta i industrien här åtminstone inte förrän man kan språket och då måste man kunna något yrke.

Om förtjänsterna sade de att man kunde förtjäna upp till sex och sju dollar om dagen. I regel är förtjänsten fyra till fem dollar. Vill man och kan man spara pengar är det inte så svårt att få ihop en tusen dollar, sade man mig och då kan den som är hågad för det lätt komma över en farm och slå sig fram som egen farmare. Det blev sedermera tillfälle att få dessa frågor närmare belysta.

Detta gällde British Columbia, den provins i Canada där de verkliga skogarna finns och där avverkningsen bedrivs efter mycket stora mått. Av allt att döma ställdes det stora krav på de arbetare som arbeta i dessa våldiga skogsområden.

Med emigranttåget var även en övriga skogsområden. Det riskade sig vara övervägande finska och svenskt-finska flickor som skulle ha tjänarinnepåsar i Canada. Svenska och svenskt-finska flickor uppskattades mycket högt. Amerikalinjens ombud mr. Rutqvist upplyste mig om att flickorna redan från början ehuru de voro fullständigt okunniga om språket betaldes med 25 dollars i månaden. Tidigare var lönen i allmänhet 10 och 15 dollars, men på grund

av att skandinaviska flickor voro så eftersökta av familjerna kunde mr. Rutqvist på egen hand bestämma att ingen fick en tjänsteflicka under 25 dollars. Sedan de blivit vana vid språket betalades utan svårighet 35 upp till 50 dollars i månaden förutsatt att de kunde utföra det arbete som föresköt. En skicklig kokerska betalades till och med så högt som 75 dollars.

Det härskade ingen nedtryckt stämning på emigranttåget. Alla funno sig väl till rätta och tycktes inte ta någon omständighet att de befundo sig i främmande land utan kuskaper i språket och kanske utan visshet om att de skulle erhålla arbete eller ej, så hårt. Allmänt berömdes också linjens ombud mr. Rutqvist för det sätt varpå han tog hand om emigranterna och hjälpte dem till rätta. Det betyder mycket hur emigranterna mottagas då de komma till det främmande landet.

Jag hängvar mig icke till några spekulationer över hur emigranterna tänkte sig förhållandena i Canada. Om de trodde att de skulle förtjäna stora pengar utan svårighet. Hur de haft det innan de lämnade sitt land, orsaken till att de emigrerade med mera. Flera av dem sade utan vidare att de givit sig liv för att förtjäna pengar. Andra ville i ett annat land finna den möjlighet att slå sig fram som de icke kunnat finna hemma, några hade kanske en baktanke att på den vägen komma in i Förenta Staterna. Det är förresten många som resa i denna avsikt, som jag sedermera fann. Som regel bli de bevakna eftersom det icke går lättare att komma in i U. S. A. från Canada än från något annat land. Den kvota som gäller i vederbörandes hemland tillämpas obehjligt och den som från Canada inlägger ansökan att komma till Förenta Staterna får vänta på sin tur alldeles som om han stannat i Sverige eller Finland.

Vilka förhoppningar emigranterna än hade drojde det icke så länge förrän jag fann en del som ingalunda sågo sina förhoppningar infriade. Det var i St. John eller rättare på landsbygden runt St. John.

St. John ligger i provinsen New Brunswick. Den första provinsen den i Halifax landstigande passageraren släppte sin fot på är Nova Scotia så kallad därför att det var skottar som här först slog sig ned. Därefter följer New Brunswick. Här jämte sedermera i Montreal blev jag i tillfälle att i någon mån få en uppfattning om östra Canadas förhållanden.

Darom i ett följande brev.

Förslaget om statslösens av Ostkustbanan.

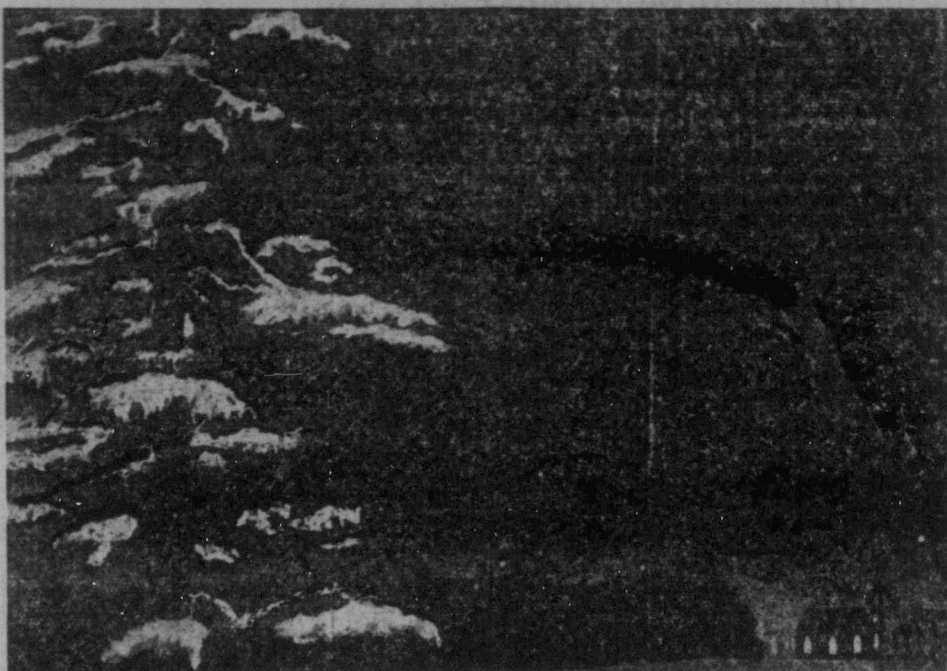
Med anledning av en uppgift att en statslösens av den nya Ostkustbanan och dess fortsättning mot söder, Uppsala-Gävle järnväg, skulle vara förestående och att saken varit så pass aktuell att den med all sannolikhet kunde väntas komma fram redan vid det stundande riksdagen, har D. N. förhört sig hos generaldirektör Granholm, som förklarade att man inom järnvägsstyrelsen icke hade sig bekant att frågan är aktuell. Och den kan ej vara det, framhöll generaldirektören, redan av det skälet att någon praktisk användbar bestämmelse om statens rätt till lösens av Uppsala-Gävle järnväg icke finnes. Generaldirektören erinrade vidare om att redan den trafikavdelning från statens järnvägar som Ostkustbanan medför, betyder en minskning av S. J:s nettoöverskott, som vid tiden för Ostkustbanekomitens arbete beräknades till omkring 1 miljon kronor per år, och hela den tänkta operationen har alltså en mycket stor ekonomisk innebörd.

METEORFALL I SVERIGE.

En ljusstark meteor slog i torsdags förra veckan ned i Wallentuna församling.

FOLKUNGABRUNNEN.

Milnes Folkungabrunnen i Linköping avlöstes förra månadens under stora högtidligheter. Skulpturen betecknas som ett av Milnes förmåsta konstverk.

Svensk Jul

Av DANIEL FALLSTRÖM

ET faller doftlös blomster
från krona, gömd i vinterskyn.
Det sjunger på den vita sjö,
det klingar i den röda byn.
Ty nu är julen nära
och vackra bjällrens sång
i silvertonet bära
in helgen ljus och läng.

Från slott och gård då stiger rök
och skvalvar högt om brygd och bak
i festglans flammor hoarje kök,
och granen flyttas under luk.
Af vaxljus skall den glindra,
kling den skall dansen gå,
de öppna, svenska blå.

Men vid hoart ladulok blir fast
en kärve, bögnande och full,
att bjuda skogens muntra gåst
att sira jul bland axens gull.
När julens morgon bräcker,
och östern skinnar röd,
en sparj då huset väcker
med visan: tack för bröd!

Ja, lof och pris är julens sång,
och frid det glada budskap är,
som, hördt af hedarna en gång,
till jorden julen ännu bär.
När helgens klöcker ringa
ifrån Guds helgedom
låt hat ej hjärtat svinga,
men kärlek gå i blom!

Partimajoriteten i Sovjet-Ryssland reagerar mot oppositionen.

Fru Trotski har också blivit avskedd.

Från Moskva telegraferas: Fru Trotskas, som tjänstgjort som värdrinna för sovjetisk konst och antikvitetsutställningar, har avskedats från sitt ämbete.

Nathalia Trotskaja betraktas allmänt som de ryska museernas räddare under revolutionens åren. Hennes avsked torde endast kunna tolkas så, att Stalin under striden mot Trotski söker beröva hans familj alla utbildningsmöjligheter. Men samtidigt förora de ryska museerna och konstverksinägarna sin mest energiska och orädda beskyddarinna.

Fizjelev, Mratjkovski och andra forna ledande oppositionsmedlemmar, vilka häktats i samband med upptäckten av ett hemligt tryckeri och som nu sitta i statspolitiska förvaltningsens inre fångelse komma att åtalas inför högsta revolutionära tribunalen för kontrarevolutionära stämplingar. Som åklagare kommer Krylenko att uppträda.

Det har sitt intresse att erinra om, att Trotski, Sinovjev, Preobrazjenski, Jeodokinov, Rakoski och andra ledande oppositionsmedlemmar under diskussionen officiellt skildrats sig solidariska med de nu åtalade.

STORA DONATIONER I SVERIGE.

Göteborgs stad har som donation erhållit 150,000 kronor av främlinge köpman Nordbloms dödsbo. Lärnöstands stad har av fru Henrietta Kompes storbarn fått donationer på 160,000 kronor.

"Lucky-Lindberghs" senaste flyg-bravad.

Fullbordad flygningen Washington — Mexico City på 27 timmar.

STORSLAGNA HYLNINGAR

"We" ha åter gjort det!

Se där lydelens av Col. Charles Lindberghs hylning till sina i U. S. boende vänner när han efter en äventyrlig och delvis oviss flykt i dimma och mörker landade på flygfältet vid Mexico City efter en 27 timmars flykt från Washington.

Flygrouten var förlagd från Washington till Mexico över eller i närheten av följande städer: Nashville, Knoxville, Memphis, Dallas, Houston, Austin, San Antonio (där en skarp sväng gjordes mot söder) och in över det mexicanska höglandet via Victoria till Mexico City.

Vid framkomsten till målet hälsades han av översäckliga människor, vilka trots att den framgångsrika flygaren var värdelös timmar försevad, dock västade timmar efter timme på det stora evenemanget då "Lucky-Lindbergh" med sin maskin "The Spirit of St. Louis" skulle skymta fram mellan molnen.

Storträdda välkomnandefestligheter och hyllningar voro förberedda för den modige vikingen och bland annat övervar han under sitt uppehåll i stan en tuffaktning, arrangerad till hans ära, samt en demonstration av över 92,000 arbetare, vilka i 8-manna-leder paraderade utanför presidentens palats för den mera representativa hälften av "We".

Svenska Statsbanorna anskaffa fullt utrustade lastvagnar.

Åtta sängplatser, operationssal med mera.

Svenska statens järnvägar håller för närvarande på med att förbereda en nyhet för landet, nämligen utrustande av ett ambulans- eller lasarettståg. Enligt vad byråchefen för Rendahl i järnvägsstyrelsen meddelat är det blivande tåget avsett att bli en hjälp vid svårare olyckor, där den nuvarande materien icke räcker till för behovet, och meningen är att man med dess hjälp skall kunna följa skadade snabbare och bättre till närmaste lasarett samt kunna ge dem bättre vård de första ögonblicken. Tåget kommer att utrustas med åtta sängplatser och ett helt litet lasarett med operationssal med mera. Allt är konstruerat så att vagnarna kunna placeras in i vilket tåg som helst och gå med största möjliga hastighet. Ännu finnes endast en vagn, men det är meningen att i fortsättningen anskaffa flera, vilka skola placeras i Göteborg, Malmö och på andra större stationer, där det kan befinnas lämpligt och av behovet påkallat.

Lindberghs visit i Mexico kan räknas som en officiell visit från U. S. till sin oroliga gränne. Ehuru utställningen för Mexico inom speciellt de katolska kretsarna, som naturligt är, ej är den bästa, spår man dock i besöket en god vilja från regeringens sida att betäta ett gott förhållande mellan de båda länderna. Det är hedrande för Col. Lindbergh att valet fallit på honom att föreställa alla avlägsna ett officiellt besök i Mexico sedan de omfattande oroligheterna i våra delar.

Tändstickstrusten gör landvinningar i Canada.

The Eddy Co., Ottawa, har inköpts av den svenska trustens dotterbolag, The International Match Co., New York.

DETALJER OM TRANSAKTIONEN HEMLIGHGALLAS.

Den svenska Tändstickstrusten under ledning av den framstående finansmannen direktör Ivar Kreuger, har i dagarna genom sitt amerikanska dotterbolag, The International Match Co., New York, avslutat ett stort och synnerligen betydelsefullt inköp i Canada av det äldsta canadensiska tändsticksbolaget, The Eddy Company i Ottawa.

Enligt undersökningar av S. C. T. hos bolagets ombud hemlighållas detaljerna i denna stora försäljning i avvaktn på närmare meddelanden från Toronto, där affären avslutats.

Vi hava emellertid lyckats erfarla från fullständigt tillförlitligt håll att affären redan förberedes under direktör Kreugers nyligen avlagda besök i New York i samband med den svensk-franska tändstickstransaktionen. Den svenska trusten har sedan en längre tid tillbaka innehaft aktiemajoriteten i bolaget, vilket dock helt

Fruktansvärd eldsvådeolycka i Quebec — 30 barn dödade och 24 saknade.

Barnhemmet St. Charles hemsökte i förra veckan av en förödande eldsvåda. Panik utbröt.

En ohyttig eldsvåda hemsökte förra onsdagen barnhemmet St. Charles i Quebec varvid ett 50-tal barn omkom. Av dessa hava 30 återfunnits bland ruinerna men 24 saknades ännu seht på tisdagsnatten och 7 av de funna ha ej kunnat identifieras på grund av svåra brännskador.

Här elden uppkommit här man icke kunnat utströna, men det troliga är att kortslutning försäkrat den hemska eldsvådan.

Närvarande reporters från olika tidningar berättade om de mest fruktansvärda scener såväl under det elden grasserade i den stora byggnaden som när föräldrarna och nära anhöriga skulde söka identifiera de små. En 18-årig flicka, Rosa Gaudreault, som sökte rädda några av de små, vågade sitta i lågorna och omkom bland de andra.

Skarpa klagomål ha riktats mot brandskyddet i de större barnhemmen i östra Canada. Det har framhållits att säkerhetsåtgärderna för ett snabbt utrymmande av lokalerna varit synnerligen bristfälliga och i regel har man bara kunnat använda sig av en utgång, som under ett paniktillfälle, som det ovan anförda, naturligtvis blir till den grad blockerad av personer, som söka rädda sig, att i många fall lika stort antal olyckshändelser inträffa då man söker sig ur byggnaderna.

Denna eldsvåda återkallar också i minnet den ohyttiga eldsvåda som för snart ett år sedan hemsökte en av de större biograferna, i östern och då också ett stort antal barn på grund av otillfredsställande säkerhetsanordningar omkommo i lågorna.

Man har rätt förundra sig över att fångs mera rationella åtgärder vidtagas för att förebygga dessa återupprepade eldsvådeolyckor.

Gäsborns i Värmland 1600-tals träkyrka nedbränd till grunden förra söndagen.

RESTAURERADE KYRKOR.

Järfälla kyrka från 1100-talet öppnades förra söndagen åter för gudstjänstbruk efter genomgående restaurering.

Oskarshamnns kyrka återinvigdes förra söndagen av biskop Lindberg.

SPIONERIET I SVERIGE.

Ännu har ingen häktningsåtgärd vidtagits mot den för spioneri för Sovjet-Rysslands räkning i Sverige anhängna reservlöjtnant Norberg.

Löjtnant Norberg har frigivits förra tisdagen, sedan av polisundersökningen framgått, att Norberg icke lämnat sovjetregeringen handlingar av farlig art och svensk lag icke straffbelägger förberedelser till högförräderi. Sovjetregeringen vidgår genom en officiell kommuniké ett inkorrekt handlingssätt och utlovar personalombyte vid legationen.

stätt under ledning av canadensiska tjänstemän. Bland förgrundsfigurer inom styrelsen märkes den uttårande konservativa ledaren Hon. R. A. Bennett från Calgary, vilken som beaktat efter sitt val som ledare för federala konservativa partiet i Canada måst avsäga sig sina uppdrag inom industrivarlden. Det göres gällande att Bennetts tillbakaträdande från styrelsen i främsta hand bidragit till att det svenska bolaget kunnat slutföra sin med säkerhet sedan länge planerade transaktion.

Mr. Bennett återkom i måndags morse till Halifax från en affärsresa till Europa vid vilken han även enligt förhoppning i dagspressen inlett underhandlingar om försäljningen av Eddys pappersfabrikation till International Paper Company. Mr. Bennett, som med extratåg avresat till Calgary, har hittills förklarat sig icke vilja lämna pressen några som helst upplysningar om dessa bägge betydande transaktioner, men av vad vi lyckats utströna torde med all sannolikhet detta stora, nu snart 50-åriga canadensiska bolag, komma att uppdelas på tväna olika och för sig själva helt åtskilda företag.

Det är glädjande att kunna konstatera det svenska dotterbolagets landvinningar i Canada. Under långa tider har aktiemajoriteten varit i det svenska huvudbolagets händer, men kontrollen över bolagets skötsel och produktion har hittills legat i händerna på den canadensiska koncernen, vars ledare varit Hon. Bennett. Genom den nu avslutade transaktionen kommer tändstickstrusten att helt kunna kontrollera fabriktionen och med hänsyn tagen om de svenska tändstickornas höga kvalitet, borde detta vara av enbar förmån för Canada.

Utbrett spioneri i Finland för Sovjet-Rysslands räkning.

Hemlig verksamhet som uppmärksamhets i riksdagen av inrikesministern Puro.

Från Helsingfors telegraferas att vid finska riksdagens debatt om frågan om detektiva centralpolisens talade den socialdemokratiska inrikesministern Puro energiskt för ett anslag på 3 miljoner. Han framhöll starkt att det mest hänsynslösa spionage av eget medborgare, som för sitt värv utbildats i Leningrad, (f. d. Petersburg) bedrivs i Finland för Sovjet-Rysslands räkning. Denna hemliga verksamhet, som pågått i flera år, måste ägnas allvarlig uppmärksamhet. Regeringen hade med tillhjälp av vederbörande myndigheter gjort allt för bevakandet av samhällsluget, som varit nödvändigt. Ministern kommer även all framgent att med alla lagliga medel bekämpa mot samhällsluget riktad underjordisk verksamhet. Kommunerna talade mot anslaget på ett sätt, som tvingade talmannen att lagripa.

Sovjet-Ryssland lånar fyrtyo miljoner dollar i U. S. A.

Länet skall användas för rekonstruktion av järnbruksammanslutning.

Mellan sovjetregeringen och den amerikanska finansgruppen har kontrakt undersökts om ett 6-årigt lån på 40 miljoner dollar. Länet skall användas för rekonstruktion av järnbruksammanslutningen Makkeff vid Donbasängen. Sovjetregeringen skall i sin sida tillknyta omkring 50 miljoner rubel för detta ändamål. I kontraktet stipuleras, att länet efter 6 år skall konverteras med långfristigt lån på 20 år. För den händelse att konverteringen blir verkligt har den amerikanska finansgruppen 4 år efter det nya kontraktets undertecknande rätt att investera nytt kapital för materialleveranser för flera järnvägar i Sydrysland och utbyggande av hamnen vid Nicolaieff. Dessutom erhåller finansgruppen koncession på uppförande av ett nytt järnbruk och anläggande av kranar och varv i Stallgrad (f. d. Zarislav).